

Kultura librea

Putzuzulo Gaztetxea

2008/05/27

Txopi

Bideoa

Sarrera

Creative Commons

Legedia

SGAE

Epaiketak

Zitak

Ekin zuk ere

“Se creativo”

<http://www.ikusimakusi.net/pub/2008/copyright/secreativo.swf>

Bideoa

Sarrera

Creative Commons

Legedia

SGAE

Epaietak

Zitak

Ekin zuk ere

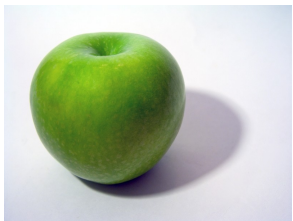

Sarrera

¿"jabetza intelektual" existitzen al da?

"zero tolerantzia"
"adimen militarra"
"gerra prebentiboa"

“Zuk sagar bat badaukazu eta nik sagar bat badaukat eta sagarrak trukutzen baditugu, orduan bai zuk eta bai nik sagar bat edukitzen jarraituko dugu. Baina zuk ideia bat badaukazu eta nik ideia bat badaukat eta ideiak trukutzen baditugu, orduan biok ideia bi edukiko ditugu.”

George Bernard Shaw

Sarrera

Giza ezagutza, artea, kultura, nola garatzen dira?

“

Nire poesia oso merkea da herriaren ahotik hartu nuen debalde, eta debalde ematen diot herriaren belarriario.

”

Gabriel Aresti

“

Urrutiago ikusi ahal izan badut, erraldoien lepoan ezerita nagoelako da.

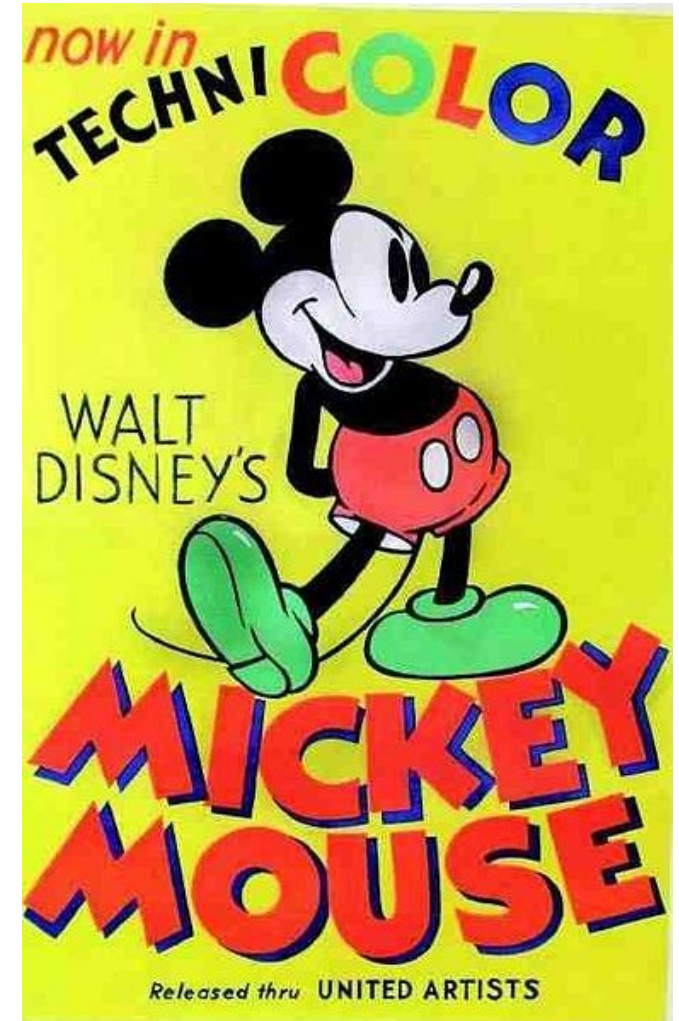
”

Isaac Newton

Sarrera

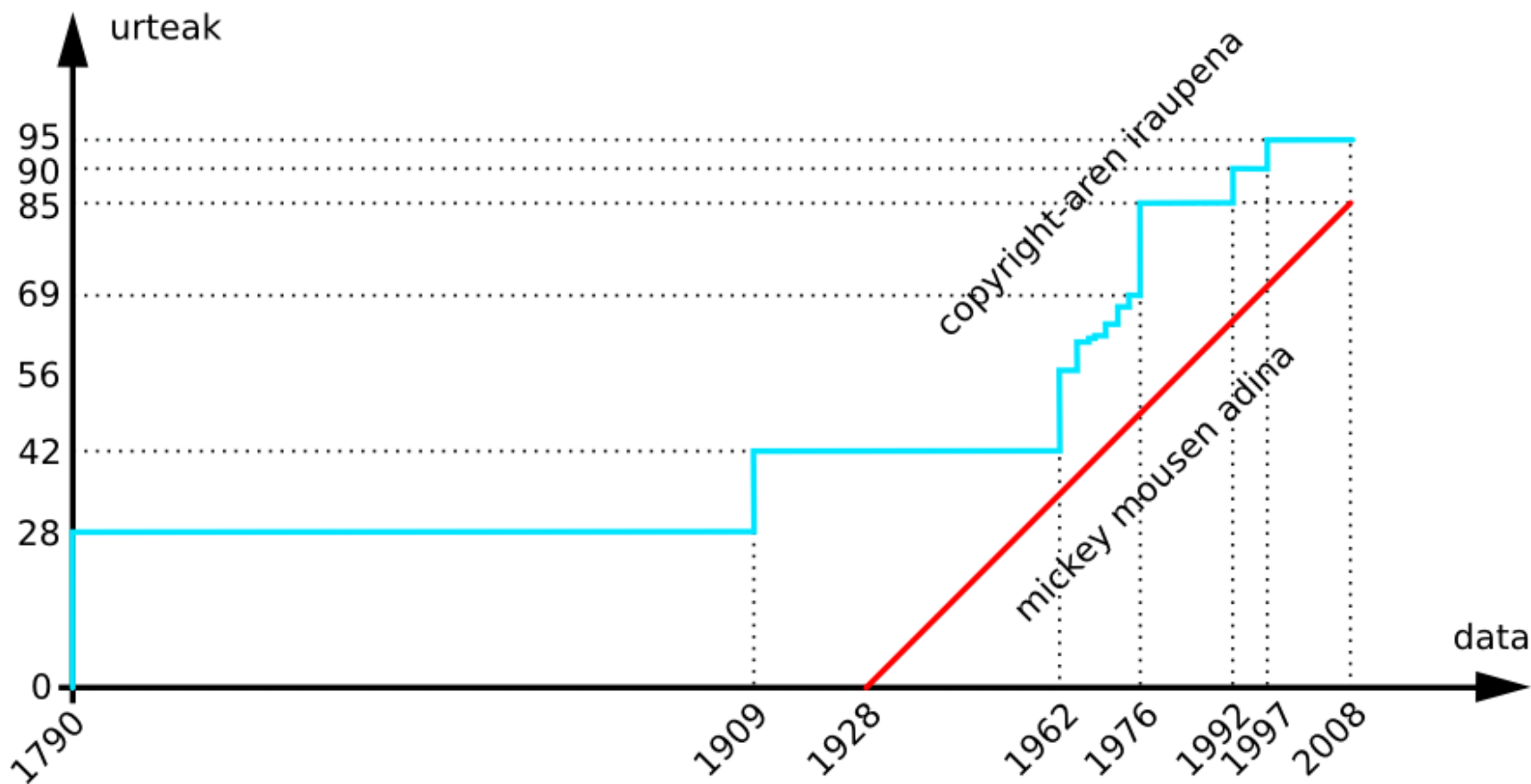
Historia pizkat

- Giza ezagutza guztia jabetza publikoan, inongo mugarik gabe.
- XVI. mendean, inprentarekin batera, lehen aldiz kopiak egiteari muga jartzen zaizkio.
- 1790 – Copyrighta AEBetan legeztatzen da, arteen eta zientzien garapena sustatzeko.
- 1881 – Bernako hitzarmenaren ondoren copyrighta Europan zehar zabaltzen da.
- 1900 – Hollywood-eko estudioek indarra hartzen hasten dira...

Historia pizkat

Mickey Mousen copyright legea

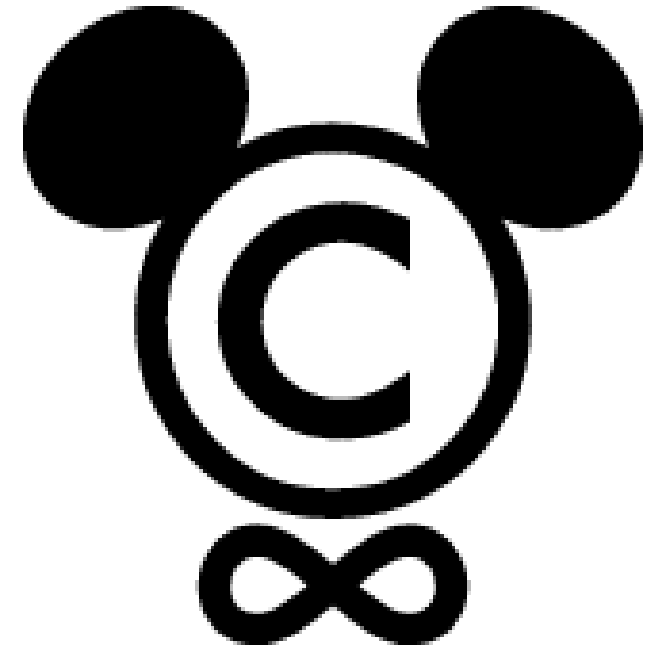
Historia pizkat

- Copyrightaren babesa hasera batetan:

14 urte lana sortu ondoren.

- Copyrightaren babesa gaur egun:

70 urte egilea hil ondoren.

- Egungo legedian: sormen oro sortzen den momentutik bertatik copyright-a dauka.
- Jabego industrialala: patenteak eta markak.

Sarrera

Lizentziak, kontratuak eta bestelako kontzeptuak

Copyright

Eskubide guztiak gordeta

Copyleft

Debekatzea debekatuta

Creative Commons

Eskubide batzuk gordeta

Beretasuna (suidad)

Egilea lanaren aita da, ez jabea

Jabetza publikoa

Eskubiderik ez da gordetzen

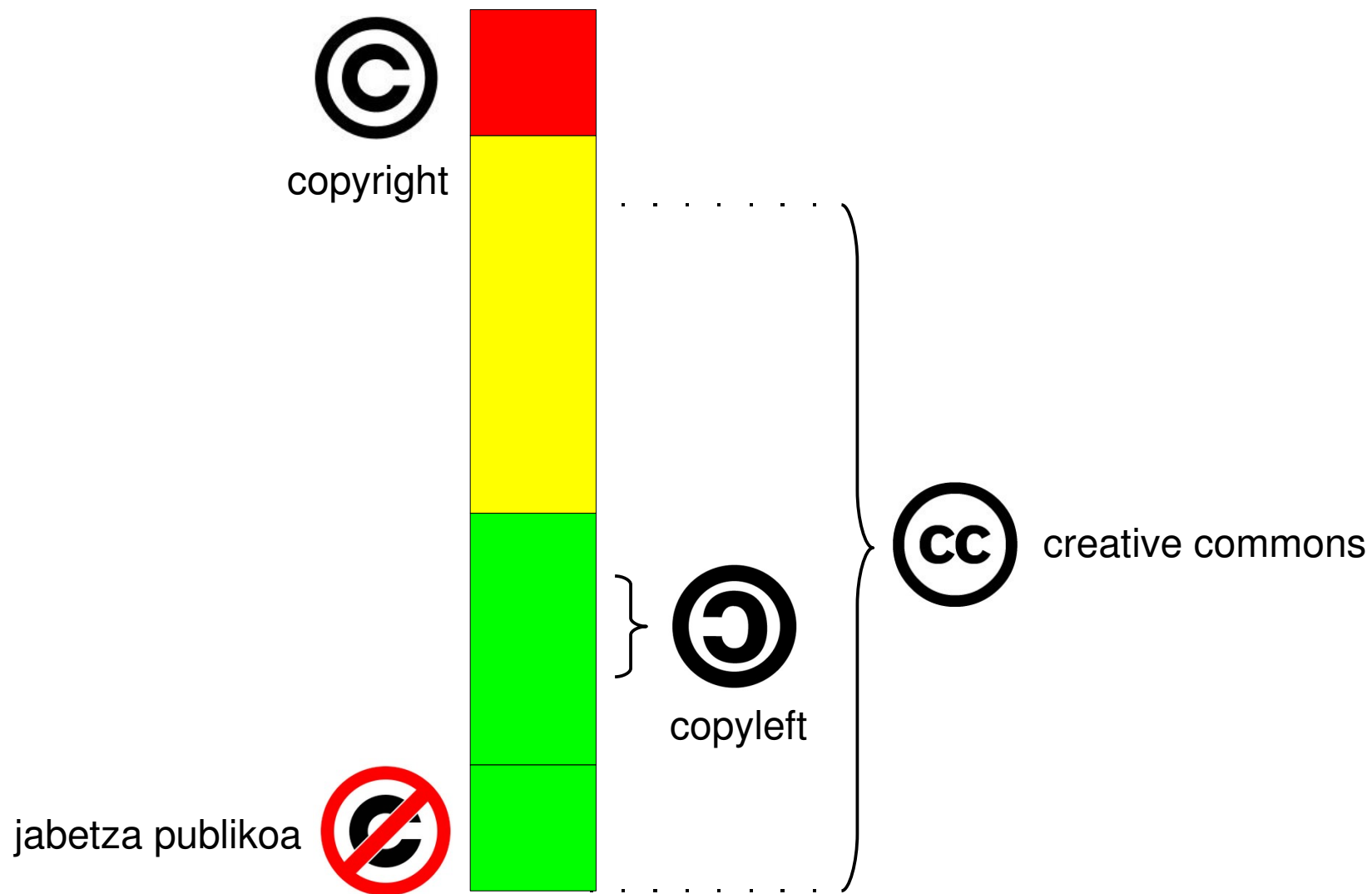

Anti-copyright

Doala pikutara jabetza intelektuala

Sarrera

Askatasun mailak

Kultura libre

Bideoa

Sarrera

Creative Commons

Legedia

SGAE

Epaiketak

Zitak

Ekin zuk ere

Creative Commons

Ezinbesteko askatasuna

creativecommons.org

Kopiatu

Hautazko klausulak

Aitortu (BY)

Ez komertziala (NC)

Lan eratorririk gabe (ND)

Partekatu berdin (SA)

Creative Commons

Konbinazioak

Kultura libre

Creative Commons

freedomdefined.org

vs.

Creative Commons

MusikHerria (40 musika taldez osatua)

“Musika librearen alde eta kultura alternatibo baten alde egiten dugulako erabiltzen ditugu Creative Commons lizentziak. Ez dugu musikaz bizitzea bilatzen, hori ia ezinezkoa delako eta horretaz zinezten ez dugulako.”

David Maeztu (abokatua)

"SGAEk ez ditu lizentzia malguak kudeatu nahi baina Holandan jada kudeaketa entitate bik egiten dute."

Ignacio Casado (SGAE Euskadiko presidentea)

"Gure ikuspuntutik, copyleftak ez du zentzu askorik, egileen eskubideak kudeatu nahi dituen eredu bat ezin bait daiteke doakotasunean eta jabetza intelektualaren abolizioan oinarritu."

Teddy Bautista (SGAEko presidentea)

“Copyleftarekin egileak bere lanaren kontrola galtzen du, beste batek bere lana hartu eta berarena bezala zabaldu bait dezake. Ez daukagu ezer copyleftaren aurka, aberats jaio direnentzako egokia ikusten dugu.”

Bideoa

Sarrera

Creative Commons

Legedia

SGAE

Epaiketak

Zitak

Ekin zuk ere

Jabetza Intelektualaren Legea (LPI)

BOE n. 162 de 8/7/2006

LEY 23/2006, de 7 de julio, por la que se modifica el texto refundido de la Ley de Propiedad Intelectual, aprobado por el Real Decreto Legislativo 1/1996, de 12 de abril.

<http://www.boe.es/boe/dias/2006/07/08/pdfs/A25561-25572.pdf>

Babesten dena:

- liburuak, inprimakiak
- musika konposaketak
- lan dramatikoak
- lan zinematografikoak
- eskulturak, margolanak
- ordenagailu programak
- ...

Babesten ez dena:

- legeak
- epailearen ebazpenak
- erakunde publikoen akordioak
- ...

Lan motak

- Lan independentea, lan konposatua
- Taldelana
- “Auzolana” (koordinatzaileak bere izenean editatu eta zabaltzen du lana)
- Lan originala, lan eratorria

Legedia

Eskubide moralak (egileak ezin ditu ez ukatu, ez inori utzi)

- Lana zabaldu ala ez erabaki eta nola.
- Izenarekin, izenordearekin edo anonimo bezala zabaltzea erabaki.
- Egiletasuna aitortzea.
- Lanaren osotasuna errespetatzea.
- Lana aldatzea besteen eskubideak errespetatuz.
- Lana kanporatzea aurretik kalte-ordain bat ordainduz.
- Lanaren ale bakar edo arrarora iristea.

Legedia

Ustiapen eskubideak (egileak beste bati utzi diezaizkioke)

- Erreproduzio eskubidea (zatia eta osoa)
- Banaketa eskubidea (salduz, alokatuz, maileguan emanaz, ...)
- Publikoki komunikatzeko eskubidea (erakutsi, proiektatu, irrati bidez zabaldu, ...)
- Eraldaketa eskubidea (itzulpena, moldaketa, ...)

Eraldaketaren egileak lan eratorriarekiko eskubideak dauzka.

Legedia

Lana jabetza publikoan uzteko aukera

Ez dago aurreikusita.

“Propuesta de Reforma de la LPI por el Dominio Público Voluntario”

<http://derechoynormas.blogspot.com/2007/08/una-propuesta-de-reforma-de-la-lpi.html>

Aipamen eskudidea

Irakaskuntzarako edo ikerkuntzarako bakarrik!

Lan fotografikoa vs. Argazki soila

Egilea (autor), 70 urte vs. Burutzailea (realizador), 25 urte

Liburutegietako kanona

Tarifa: 0,70 €/mailegua

Udalek urtero ordaintzen dute.

5.000 biztanletik gorako udalerriek.

noalprestamodepago.org

[Bideoa](#)

[Sarrera](#)

[Creative Commons](#)

[Legedia](#)

[SGAE](#)

[Epaiketak](#)

[Zitak](#)

[Ekin zuk ere](#)

FUNDADA EN 1899

Egile eta Editoreen Elkarte Orokorra

Gakoak:

- Besteren artean egileen eskubideen elkarte kudeatzaile bat gehiago besterik ez da:
  - SGAE, Sociedad General de Autores y Editores
  - CEDRO, Centro Español de Derechos Reprográficos
  - DAMA, Derechos de Autor de Medios Audiovisuales
  - VEGAP, Visual Entidad de Gestión de Artistas Plásticos
  - EGEDA, Entidad de Gestión de los Productores Audiovisuales
- Erakunde pribatua.
- “KANONA” da eta ez “ZERGA”.
- Irabazasmorik gabekoa.
  - “SGAE: la punta del iceberg de un entramado societario”
  - <http://www.publico.es/dinero/008605/sgae/punta/iceberg/entramado/societario>
- Hamarkada bat baino gehiago darama erakunde publiko batek auditoretza egin gabe.

SGAE

Kanon digitala

- Kopia pribatuaren eskubidea (31. art.)
  - Irabazasmorik gabe
  - Talde-erabilerarik ez
- Kopia pribatuagatik ekonomikoki konpentsatua izateko eskubidea (25. art.)
  - Utziezinezkoa da
  - Kudeaketa elkarte batek egin behar du

Kanon digitala

Gordetzeko unitate autonomoa	12 €
MP3/MP4	3,15 €
Telefono mugikorra/PDA MP3	1,5 €
CD grabagailua	0,60 €
CD + DVD grabagailua	3,40 €
CD-R euskarria	0,17 €
CD-RW euskarria	0,22 €
DVD-R euskarria	0,44 €
DVD-RW euskarria	0,60 €
USB memoria	0,30 €
Tintazko inprimagailua	7,95 €
Laser inprimagailua	10 €
Eskanerra	9 €
Kopiagailua	(desb.)

Kanon digitala

Teddy Bautista, SGAEko presidentea

"Kanonaren aurka daudenak talde antisistemekin lotuta daude. Gutxiengo iraunkorrek besterik ez dira, gaur honen aurka daude baina bihar zentral nuklearren aurka egon daitezke."

Kanon digitalaren testa

<http://www.ikusimakusi.net/pub/2008/kanonaren-testa.pdf>

<http://www.ikusimakusi.net/pub/2008/kanonaren-testa.odt>

P2P sareak

Partekatu vs. Igo/Jaitsi

Estekak

Esteken zerbitzariak legalak dira beti irabazasmoa egon ala ez (Sharemula kasua).

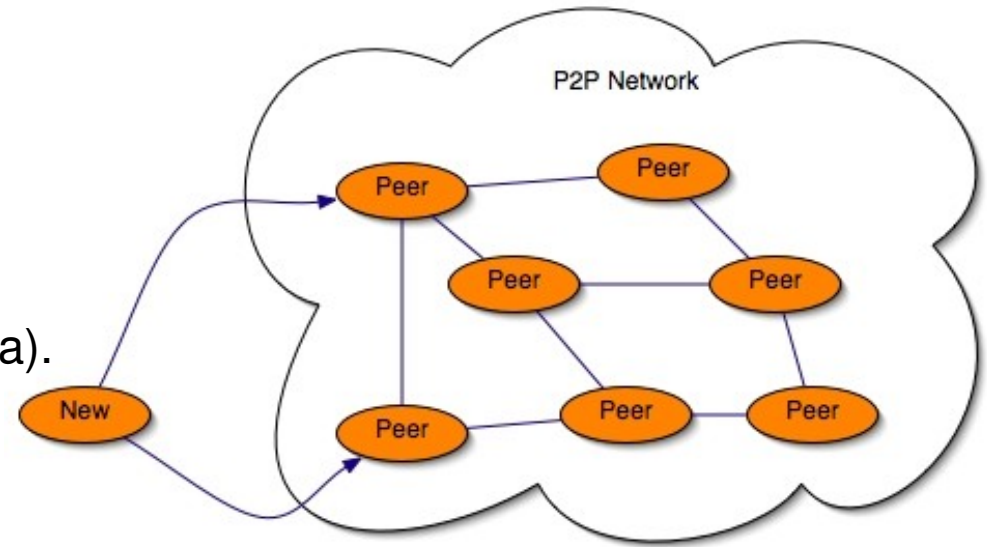
Lan bat partekatu

Obrak baimentzen badu, legala da.

Egilearen baimenik gabe ere, ez dago zergatik irabazasmorik egon behar eta beraz ez da delitua.

JIL berriarekin urratze zibila izan daiteke, baina espainiar konstituzioak erabiltzaileak identifikatzea galarazten du.

Europako Batasuneko Justizia Auzitegia: “operadoreak ez daude behartuak beraien bezeroen P2P erabileraren berri ematera” (Promusicae Telefónica kasua)

P2P sareak

Santiago Auserón, Radio Futura, Juan Perro (musikaria)

"Niretzat libreki kopiatzea ez bairik gabekoa da.

Nahi duenak produktu zainduago bat erosteko aukera ere bai."

Paulo Cohelo (idazlea)

"Alkimista nire nobelaren errusiar itzulpena Interneten argitaratu ondoren, liburuaren salmentak Errusian urtero 1.000 unitatetik 100.000 unitatera igo ziren."

Douglas Merrill (EMI disketxeko goi exekutiboa)

"Fitxategien partekatzea artistentzat ona da. Zure jarraitzaileak auzitara eramatea ez da estrategia erabazlea."

Karen Croxon (Oxford Unibertsitateko ekonomista)

"Pirateriak eta P2P sareetan partekatzeak musika salmentak bultzatzen ditu."

[Bideoa](#)

[Sarrera](#)

[Creative Commons](#)

[Legedia](#)

[SGAE](#)

[Epaiketak](#)

[Zitak](#)

[Ekin zuk ere](#)

Epaiketak

Texaseko neskatoa

Argazki originala Flickr.com-en:

Lizentzia: Creative Commons BY 2.5

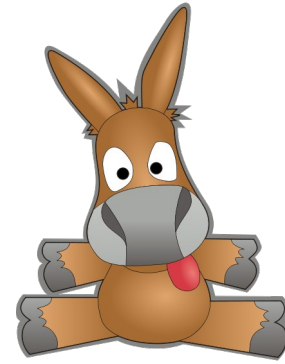
Virgin LTDren kartela:

Lizentzia: Copyright

“Iraingarria da, elizako bere hainbat lagunek ikusi dute.”

Lasaitasuna klinika

Epaiketak

putaSGAE.com

La Frikipedia

SGAE:

"Organización sin ánimo de lucro capitaneada por Sir Teddy Bautista. Se dedica principalmente a defender los derechos de los grandes artistas (como David Bisbal, Alejandro Sanz, etc.), recaudar dinero para obras benéficas (es decir, obras de ampliación de sus mansiones), la creación de asociaciones culturales y el cultivo de coles de Bruselas, así como diversas actuaciones de intimidación tipo mafia y organización de campañas de desinformación para el pueblo llano".

Epaiketak

Barakaldo Udala

Kultura libre

Alasbarricadas.org

Epaiketak

“Copyleft musika” jartzen duten taberna eta lokalak

- Ladinamo kasua
- Birdland kasua
- Disco Bar Metropol kasua
- Disco Bar Zapatero kasua
- Buena Vistilla Club Social kasua
- Pub Crazy Town kasua
- Bowling Vistahermosa kasua
- Espiral Pop Bar kasua

<http://derecho-internet.org/musica-copyleft>

SGAE da leku horretan berak kudeatutako musika-lanak jartzen direla frogatu behar duena.

Izuna egotekotan SGAEk frogatutako kanta kopuruaren arabera izango da.

“Copyleft musikaren” alde egiten duten lekuek ez dute kanona ordaindu behar.

[Bideoa](#)

[Sarrera](#)

[Creative Commons](#)

[Legedia](#)

[SGAE](#)

[Epaiketak](#)

[Zitak](#)

[Ekin zuk ere](#)

**TENEMOS UN
MENSAJE
PARA LA SGAE
Y LA INDUSTRIA
DISKOGRAFICA**

Zitak

Manolo Kabezabolo

“Doala popatik jabetza intelektuala eta diskoaren negozioa, guk nahi duguna, edozeinek deitzen gaituenean musika jotzera joatea da! Musika gizartearen ondarea da eta ez Ramoncin eta bere jarraitzaileena. Gure musika irrati libreetan, laburmetraietan, zentru sozialetan, okupetan, gaztetxetan, tabernetan eta behar den leku guztietan entzutea nahi dugu.”

Fermin Muguruza

“Ni musikaria banaiz, hain justu, musika asko entzun dudalako da. Musikak egin nau musikari eta hori, erosi dudan musikari esker izan da, baina baita irratietan doan entzundako musikagatik (gaur egun Internet erabiltzen den bezala), eta baita musutruk kopiatutako musikagatik ere. Musika kopiatu dut eta nire musika kopiatua izan da. Musikariek hori argi utzi behar dugu. Guztiok.”

Mikel Erentxun

“Ez dut uste Internet eta musika partekatzea egileei lapurtzea denik. Nire ustez etorkizuna ohiko formatuak desagertzen joango direla onartzean datza.”

Zitak

Niko Motorsex

"Kanonaren guztiz aurka nago. Egileok gure kreazioak autokudeatu behar ditugu."

Marea

"Guk ez daukagu inolako arazorik jendeak gure musika jaitsi dezan. Musika entzuna izan dadin egiten da, medioa gutxian axola duena da. Gainera, rockean inor ezin da diskoen salmentaz bizi; kontzertuetaz bakarrik. "

Manu Chao

"Hamabost urteko mutiko batek ez badu zure diskoa Internetetik jaisten, baboa delako da. Nolabaiteko etika bat aurkitu behar da, hitzarmen moral bat zeinen bidez disko baten 20.000 edo 30.000 ale saldu harte, diskoa pirateatua izan ez dadin."

Andrés Calamaro

"Nik ez dakit diskoak zertan eraldatuko diren. Momentuz MP3etan eraldatzen ari dira, baina kontzertuak beteta dauden bitartean, niri pirateriak bost axola."

Zitak

Dover

“Internet bidez musika jaisteak musikaren zabalketan laguntzen duela uste dugu, beste era batera, jendearengana heltzen zailago izango ziren taldeak ezagutaraziz.”

Kiko Veneno

“Ni arrerakoiekin nago, gertatzen dena onartzen duten Madonnarekin eta U2rekin. Eta atzerakoien aurka nago, Metallicakoak bezala hile arraroak badaramatzate ere. Musika zabaldua izateko da.”

Celtas Cortos

“Jaio nintzenetik naiz pirata ni. Internet musika proiektu berriak martxan jartzeko tresna ona da. Lekurik justuena da: benetako demokrazia. Baina oraindik jakinean jarri nahi ez diren asko daude.”

Chenoa: “Nik Internet debekatuko nuke.” (gero, esandakoa atzera bota zuen)

David Bisbal: “eMule bezalako programak ilegalak egingo balituzkete, musika salbatu egingo zen.”

Ekin zuk ere

it4all = money4them
(2003ko otsaila)

money4them
otra tecnologia | 6 Febrero
es posible | Bilbao

Ekin zuk ere

Europatentes
(2004ko ekaina)

Ekin zuk ere

Kopyleft jardunaldiak Donostian
(2005eko ekaina)

Ekin zuk ere

Operación Teddy
(2005eko azaroa)

Ekin zuk ere

Truke-party bat Netlach 05 jardunaldian
(2005eko azaroa)

Ekin zuk ere

Gabon kantak Bilbon
(2005eko abendua)

**COMPARTIR
ES BUENO**

Ekin zuk ere

FREEWEEK 07
(2007ko maiatza)

FREE WEEK 07

FACULTAD DE BELAS ARTAS UPV // OHUKO ARTE ADARRAREN FAKULTATEA
JORNADAS DE CULTURA LIBRE
KULTURA LIBREARI BURUZKO JARDUNALDIAK
MAYO/MAIATZAK 21 22 23

Lunes/21/Astelehena

11.00 PRESENTACION//AURKEZPENA comité organizador
talde antolatzailea
MARÍA PTAK
CULTURA LIBRE//KULTURA LIBRE

12.30 TRUKE PARTY ! Trae tu portátil, cds, usbs, discos duros, etc
Ekarri zure portatila, Kdak, usbak, disko gogorrak eta abar

15.30 LINUX INSTALL SESSION **metabolik + itsas**
"introduccion software libre"/ ekarri zure portatila//trae tu portatil

Martes/22/Asteartea

11.00 TALLER DE LITERATURA COLECTIVA eduardo hurtado
/ipuinkontalari
LITERATURA KOLEKTIBOAREN TAILERRA

15.30 ¿Hay alternativas al copyright, la SGAE, VEGAP, etc?
Copyright, Sgae, VEGAP eta abarren alternatibarik al dago?
NATXO RODRIGUEZ

COPYRIGHT 2.0
Proyección de documental.Debate
Dokumentalaren proiektzioa-Eztabaida

Miércoles/23/Asteazkena

11.00 do it yourself! FANZINE! alain m-urrutia
Taller de fanzines//Fanzine tailerra

13.00 "PROYECTO BRANDEL-MOSCA"
musica libre en internet / musika libre interneten

WWW.EHU.ES/PINTURA/FREEWEEK

UN CREDITO LIBRE ELECCION **dpto.pintura** FREE WEEK
natxo.rodriguez@ehu.es **dpto.dibujo** TALDEA/GRUPO

Kultura librea

Ekin zuk ere

COPY YOUR IDOLS!

(2007ko ekaina)

Plunderphonia, soinu-collage, apropiazionismoa, sampling eta kopia musikan
Plunderphonia, collage sonoro, apropiacionismo, sampling y copia en la música

Ekin zuk ere

Kanonik ez dugu nahi!
(2008ko martxoa)

N
ALCANON **2 MARZO 17HS**
delante de
todas las sedes de la innombrable

Ekin zuk ere

FREEWEEK 08
(2008ko apirila)

free 08
week

Kultura Libreari Buruzko Jardunaldiak
do it yourself !

facultad de bellas artes
arte ederren fakultatea
28 abril al 6 de mayo
apirilaren 28tik maiatzaren 6ra

freeweek.org

dpto.pintura **FREE WEEK**
dpto.dibujo **TALDEA/GRUPO**

Parte hartzea aukera askeko kreditu batentzati baliozkoa ahal izango da
Asistencia convalidable por un crédito de libre elección

DIY!

egin ezazu zuk zeuk!

programación
programazioa

28 MONDAY

11:00 Presentación / aurkezpena
11:30 "Good Copy, Bad Copy"
Documental Dokumentalaia 60 min. (Dinamarca, 2007)
12:30 Debate / Eztabaida, Truke Party

29 TUESDAY

11:00 AULABIERTA
Proyecto autogestionado por alumnos Facultad de BBAA de Granada
Granadako Arie Ederren fakultateko ikasleek autogesturuko proiektua
www.aulabierta.info

5 MONDAY

10:00 **HARDWARE DIY!**
Proyectos con Hardware libre en la facultad de Leioa
Leioako fakultatean garatutako proiektuak, hardware librea erabiliz.
12:00 FANZINE
Taller de fanzine Freeweek 2008 Fanzine taller

6 TUESDAY

11:00 Daniel Miracle (Neokinok.tv)
Televisión experimental. Telebista experimental.

Parte hartzea aukera askeko kreditu batentzati baliozkoa ahal izango da
Asistencia convalidable por un crédito de libre elección

freeweek.org

dpto.pintura **FREE WEEK**
dpto.dibujo **TALDEA/GRUPO**

Ekin zuk ere

- Informatu zaitez
- Eduki libre berriak sortu

- Softwarea
- Bertsoak
- Komikiak
- Musika

“Pasos a seguir para publicar un disco propio Creative Commons”

<http://xera.com.es/howto.php>

- Argazkiak
- Albisteak, poesiak, ipuinak, ...

- Jada existitzen diren eduki libreak bildu, bultzatu eta zabaldu

ALEPHANDRIA

- Zure ingurukoak informatu
- Erabili zure imaginazioa...

Informazio gehiago

<http://culturalibre.org/>

<http://compartiresbueno.net/>

<http://nosoypirata.com/>

<http://fundacioncopyleft.org/>

<http://todoscontraelcanon.es/>

<http://exgae.net/>

<http://freedomdefined.org/>

<http://noalprestamodepago.org/>

“Análisis de los beneficios de los P2P para los artistas”

<http://blog.faqoff.org/2006/12/19/analisis-de-los-beneficios-de-los-p2p-para-los-artistas/>

“Copyright 2.0” (dokumentala)

<http://www.archive.org/details/DanielMuozRuthPonceCopyright20/>

Lan honen kopia baldintzak

Aurkezpen honetako irudiak eta logotipoak Internetetik aterata daude eta jabetza beraien egileei dagozkie.

Aurkezpen honetako testuak eta diagramak jabetza publikoan uzten dira.

Lan honen kopiak non lortu: ikusimakusi.net

<http://www.ikusimakusi.net/pub/2008/20080527KulturaLibrea.odp>

<http://www.ikusimakusi.net/pub/2008/20080527KulturaLibrea.pdf>